

The background image shows two women sitting at a table, engaged in conversation. The woman on the left has dark, curly hair and is wearing a light-colored top. The woman on the right has long, straight blonde hair and is wearing a white t-shirt. They are in a classroom setting, with a chalkboard visible behind them. The chalkboard has some handwritten text in Dutch, including 'vergeten' and 'lang gele'. The entire image has a purple tint and a halftone dot pattern.

Gespreksleidraad

Vergoedingen voor onbevoegden
op weg naar bevoegdheid

Irene Koning

Inhoud

1	Inleiding	4
.....		
2	Leeswijzer	5
.....		
3	Gespreksleidraad	6
.....		
4	Doelen en motieven	8
.....		
5	Doelgroepen	9
.....		
7	Kaders	11
7.1	Burgerlijk wetboek en cao	11
7.2	Onbevoegd en bevoegd	12
.....		
8	Voorbeelden po en vo	13
.....		
9	Andere sectoren	14
9.1	Vrijwilligersvergoeding	14
.....		
10	Zicht op ontwikkeling van de student	15
.....		
11	Bekostiging	16
.....		

1 Inleiding

In het basisonderwijs en voortgezet onderwijs is het niet gebruikelijk om studenten (in de voltijd opleiding en in alle andere opleidingsvarianten) een vergoeding te geven voor hun stages. Bij studenten groeit de wens om wel een stagevergoeding te ontvangen. Daarnaast zijn er steeds meer studenten die, naast de stage, allerhande taken uitvoeren in de school of een rol spelen in de oplossing voor personele tekorten.¹ Studenten die op weg zijn naar hun bevoegdheid krijgen een steeds grotere meerwaarde voor de schoolorganisatie en voor de leerlingen, zij kunnen meer leren als zij meer meedoen in de school. De opleidingsinstituten zien een meerwaarde in werken naast de opleiding, maar hebben er ook zorgen over.

De onderwijsteams in de scholen staan open voor deze collega's in opleiding en zien graag dat studenten meer aanpakken dan alleen de opdrachten vanuit de opleiding. Werkgevers (schoolbesturen, directies) willen studenten daarvoor ruimte en een redelijke vergoeding geven. In de beloning van studenten voor extra taken zijn er grote verschillen tussen schoolbesturen. Studenten worden voor vergelijkbare taken in verschillende functies en salarisschalen benoemd.²

Schoolbesturen en opleidingen in partnerschappen Samen Opleiden & Professionaliseren (SO&P) hebben een gezamenlijk belang en een gezamenlijke

verantwoordelijkheid: het samen goed en in tempo opleiden van leraren (waarbij een groot deel van de opleiding in de praktijk plaatsvindt) én het behouden van (startende) leraren. Zij leiden leraren samen op voor alle scholen in het partnerschap en de regio, en werken aan begeleiding en professionalisering van leraren na de initiële opleiding.

Partnerschappen en schoolbesturen zijn niet verplicht om stagevergoedingen te geven en zijn vrij autonoom in het benoemen van nieuwe werknemers in functies (met bijhorende salarisschaal). In tijden van personele tekorten kiest een aantal schoolbesturen ervoor om studenten een stagevergoeding te geven en hen zo te binden. Daarnaast ligt het voor de hand om studenten, naast de stage, extra in te zetten zodat de continuïteit van het onderwijs wordt geborgd. De keuze van een bestuur om studenten stagevergoedingen te geven of in te zetten in de formatie, kan consequenties hebben voor andere besturen. Daarom zien steeds meer schoolbesturen meerwaarde in het maken van landelijke of regionale afspraken en werken zij samen om het personeelstekort aan te pakken.

Het inzicht groeit dat regionale samenwerking noodzakelijk is om het onderwijs voor zoveel mogelijk onderwijsprofessionals aantrekkelijk te maken en te houden. Het partnerschap SO&P, dat een centrale rol speelt in deze samenwerking, is bij uitstek de context om het gesprek over de inzet van studenten en vergoedingen te voeren. Het perspectief van de student en wat hij/zij aankan horen daarin meegenomen te worden. Zorgvuldig afgewogen afspraken over stagevergoedingen zorgen voor duidelijkheid over de leer- en arbeidsvoorwaarden.

Deze gespreksleidraad is een hulpmiddel om hierover binnen het partnerschap SO&P het gesprek te voeren, weloverwogen keuzes te maken en tot gezamenlijke afspraken te komen.

-
- 1 Deze taken maken geen deel uit van de opleiding, de student krijgt er geen studiepunten voor. De taken kunnen een incidenteel en/of vrijwillig karakter hebben, bijvoorbeeld deelname aan het schoolreisje of begeleiding bij een festiviteit, maar kunnen ook structureel zijn of deel uitmaken van een reguliere functie in de school. In dat geval hebben de taken loonwaarde. Ze horen eigenlijk uitgevoerd te worden door iemand die daarvoor is opgeleid (bijvoorbeeld voor de functie leraar). Het is een arbeidsprestatie waar een loon tegenover staat.
 - 2 Een oorzaak kan liggen in de wettelijke beperkingen voor het aanstellen van studenten in de functie van leraar in het PO, waardoor een andere functie gekozen moet worden. Het ene schoolbestuur kiest voor de functie onderwijsassistent, een andere voor de leraarondersteuner, die beide meerdere salarisschalen kennen. Ook kan het schoolbestuur ervoor kiezen om zo dicht mogelijk bij een eerder verdiend salaris te blijven.

2 Leeswijzer

Deze leidraad presenteert zeven onderwerpen die zijn uitgewerkt in vragen en opmerkingen (hoofdstuk 3). Het is geen afvinklijst, want de vragen en opmerkingen zijn bedoeld om het gesprek over vergoedingen met elkaar te voeren.

Behalve voor de LIO, zijn er geen landelijke (cao) afspraken of richtlijnen over vergoedingen voor studenten. Wel is er achtergrondinformatie die helpend kan zijn in het gesprek hierover. Bij ieder onderwerp wordt daarom verwezen naar achtergrondinformatie, die is opgenomen in hoofdstuk 4 t/m 11.

Belangrijk is het verschil tussen een stagevergoeding en een beloning voor extra taken die de student uitvoert, bijvoorbeeld een collega vervangen. Het is niet altijd eenvoudig om dat onderscheid te maken. Het vraagt om een goede en transparante afweging van belangen. De vraag die betrokkenen zich kunnen stellen om een en ander duidelijker te krijgen is: dient deze opdracht primair de opleiding van de student (stagevergoeding) of (de continuïteit van) de schoolorganisatie (beloning extra taken)?

De gespreksleidraad gaat niet over zij-instromers en collega's die met een dispensatie voor de klas staan. Voor hen bestaat een aparte regeling.

3 Gespreksleidraad

1. Doelen en motieven

Bepaal waarom (g)een vergoeding wordt gegeven.

- Zie hoofdstukken 4, 7 en 8.
- Welke redenen zijn er vanuit het perspectief van de student, van de school, van het schoolbestuur, van het partnerschap, van het opleidingsinstituut om een vergoeding toe te kennen?
- Zijn er omliggende partnerschappen die afspraken hebben gemaakt? Wil je daarbij als partnerschap aansluiten?
- Kan het geven van vergoedingen andere initiatieven (in de regio versterken)? Is het geven van vergoedingen mogelijk strijdig met (of contraproductief) met andere initiatieven in de regio?

2. Doelgroepen

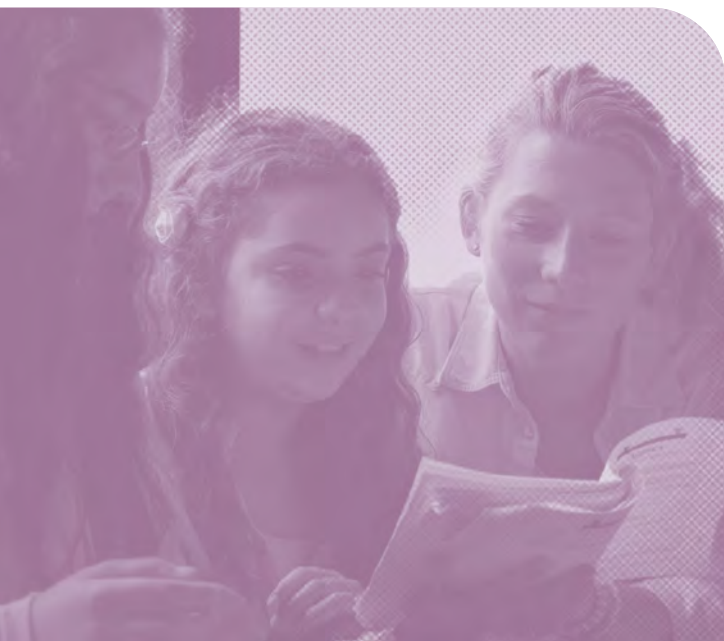
Bepaal de doelgroep(en) voor een stagevergoeding.

- Zie hoofdstuk 5.
- Denken in studievarianten en cohorten/leerjaren kan helpend zijn.
- Doe een uitspraak voor iedere opleidingsvariant en per studiejaar (of behaalde studiepunten). Dat geeft iedereen duidelijkheid.
- Het ligt voor de hand om voor voltijdstudenten andere afspraken te maken dan voor studenten in de verkorte deeltijdopleiding, maar niemand verplicht partijen daartoe.

3. Stage of dienstverband

Bepaal of de vergoeding voor de stage of voor een dienstverband is.

- Zie hoofdstukken 6, 7.2 en 10.
- Doet de student werkzaamheden die behoren tot de opleiding, krijgt de student er studiepunten voor? Er is sprake van een stage.
- Doet de student extra taken die een incidenteel of vrijwillig karakter hebben, overweeg dan om een (eenmalige) vrijwilligersvergoeding of een presentje te geven.
- Doet de student werkzaamheden die in het verlengde liggen van de stage en tot doel hebben de stage te intensiveren? Bepaal of de stagevergoeding wordt verhoogd.
- Als een dienstverband wordt aangeboden: is het dienstverband een manier om de student een vergoeding te geven of voert de student daadwerkelijk de taken uit die bij het dienstverband (de functie) horen?
- Doet de student werkzaamheden die loonwaarde hebben? Bied in dat geval een dienstverband aan met het bijbehorende salarisniveau.
- Willen partijen een maximum omvang vaststellen voor dienstverbanden van studenten, bijvoorbeeld vanwege de tijdsbelasting en belastbaarheid?
- Een LIO dienstverband heeft een eigen regeling. Volg deze op conform de beschrijving in de cao.
- Hebben de extra taken of het dienstverband gevolgen voor de begeleiding en de samenwerking tussen school en opleidingsinstituut? Zo ja, maak met alle begeleiders en de student nieuwe of aanvullende afspraken over de begeleiding.
- Hoe is de begeleiding van de student bij de stage en/of het werk georganiseerd? Wie begeleidt welk onderdeel en weet de student het verschil? Hoe is het opleidingsinstituut betrokken?
- Een stagevergoeding kan niet als loon gelden bij een dienstverband.
- Worden de afspraken met de student vastgelegd in een overeenkomst? Zo ja, welke bepalingen moeten in de overeenkomst worden opgenomen?

4. Hoogte vergoedingen

Bepaal de hoogte van de vergoedingen.

- Zie hoofdstuk 8 en 9.
- Het ligt voor de hand om de stagevergoeding per studiejaar te laten oplopen, onder meer als stimulans om door te studeren.
- Het aantal dagen dat de student stage loopt kan verschillen. Heeft dat invloed op de (hoogte van de) stagevergoeding?
- Hoe wordt de hoogte van de extra stagevergoeding bepaald als de stage wordt geïntensiveerd (zie 3d)?
- Welk salarisoniveau wordt gehanteerd bij een dienstverband? Kan de student uitbetaald worden in de salarisschaal die bij de functie hoort of moet een andere schaal worden gekozen?
- In andere sectoren wordt gewerkt met brutobedragen per maand, gekoppeld aan het aantal te werken dagen/stagedagen.
- Over de vergoedingen moeten werkgeverslasten worden betaald. Zoek dit uit en informeer de student over het bruto- en het nettobedrag.

5. Uitbetaling

Bepaal de wijze waarop de vergoeding wordt uitbetaald.

- Zie hoofdstuk 11.
- Wie betaalt de vergoeding? De school, het schoolbestuur, het partnerschap?
- Is het een eenmalige betaling aan het eind van de stage of een maandelijks betaling?
- Wie bespreekt met de student: het soort vergoeding, de condities, start- en einddatum en de plichten die er tegenover staan?

6. Afspraken maken

Bepaal wie de afspraken maken.

- Zie hoofdstuk 8.
- Zorg dat voor alle betrokkenen duidelijk is op welk niveau afspraken worden gemaakt. Wie maken deze afspraken?
- Maak een overeenkomst of een beleidsdocument waarin de gemaakte afspraken zijn beschreven.
- Welke termijn wordt afgesproken, hoe lang zijn de afspraken geldig?
- Wanneer en hoe worden de afspraken geëvalueerd?
- Wanneer en hoe worden de afspraken bekend gemaakt aan uitvoerenden en verantwoordelijken in de lijn? Zorg ervoor dat de afspraken bekend en vindbaar zijn.

7. Status van de afspraken

Bepaal of de afspraken een verplichtend karakter hebben.

- Zie hoofdstuk 7.
- Welke status hebben de afspraken? Er is geen wettelijke basis of grond in de huidige cao, behalve voor de LIO. Is het een 'gentlemen's agreement' of is het gezamenlijk beleid van het partnerschap?
- In hoeverre zijn de partijen bereid zich te binden aan de afspraken?
- Wat gebeurt er als een partij de afspraken niet nakomt?

4 Doelen en motieven

In willekeurige volgorde worden hieronder verschillende motieven en doelen genoemd voor het maken van afspraken over vergoedingen aan studenten. Deze lijst is niet uitputtend. In de doelen zie je de perspectieven terug van de student, van het schoolbestuur, van de school en van het opleidingsinstituut. De motieven komen niet alleen voort uit de school of de student, maar kunnen ook een schoolbestuurlijke of regionale oorsprong hebben.

Op alle niveaus zijn er voor- en tegenstanders van vergoedingen voor studenten en leven verschillende meningen over de hoogte van de vergoedingen. Houd zicht op alle betrokkenen en stem de communicatie over de vergoedingen af op de verschillende belanghebbenden en doelgroepen. Nieuwe ontwikkelingen, bijvoorbeeld op regionaal niveau, kunnen invloed hebben op het gewenste beleid, waardoor motieven kunnen veranderen en afspraken bijgesteld moeten worden. Het is aan te raden om een cyclisch proces van evalueren en bijstellen te volgen.

Mogelijke doelen en motieven voor een vergoeding voor (afspraken over) studenten:

- De student een blijk van waardering geven.
- In het levensonderhoud voorzien.
- De studieschuld beperken.
- Meer vlieguren maken, de stage intensiveren.
- Studievertraging voorkomen.
- Extra taken afstemmen op de leervragen en ontwikkelmogelijkheden van de student.
- Doorlopende, goede begeleiding garanderen.
- Kansen bieden aan goede studenten.
- Boeien en binden.
- Werken in het onderwijs/studeren voor een baan in het onderwijs aantrekkelijk maken.
- Het verschil opheffen met opleidingen, waar studenten wel een stagevergoeding krijgen.
- Het verschil opheffen tussen stages in vo en in mbo.
- Vacatureruimte invullen.
- Groenpluk³ tegengaan.
- 'Schijnbenoemingen' tegengaan: benoeming in een functie zonder die functie uit te oefenen.
- De werkdruk van teamleden verminderen.
- Concurrentie op het gebied van leer- en arbeidsvoorwaarden verminderen.
- Concurrentie tussen partnerschappen in de regio voorkomen.
- Voorkomen dat de lasten voor de vergoeding alleen bij opleidingsscholen liggen.

³ Met 'groenpluk' wordt bedoeld dat studenten te vroeg te veel verantwoordelijkheden krijgen en onvoldoende begeleiding krijgen. Hierdoor wordt het risico op frustratie en voortijdige uitstroom groter.

5 Doelgroepen

Er zijn vele opleidingsvarianten en er komen nieuwe bij. Het aantal stagedagen en de duur van de stage verschillen per opleidingsvariant. Onderstaand overzicht is niet uitputtend, maar kan ervoor zorgen dat alle gesprekspartners dezelfde groep studenten voor ogen hebben en helpt om te bepalen welke afspraak voor welke groep geldt.

leraar worden in het	opleiding	variant	instituut
po	pabo	voltijd	hbo
	pabo	deeltijd	hbo
	pabo	duaal	hbo
	pabo	academisch	hbo en wo
	empo	academisch	wo
	pwpo	academisch	wo
vo	2 ^e graads lerarenopleiding	voltijd	hbo
	2 ^e graads lerarenopleiding	deeltijd	hbo
	1 ^e graads lerarenopleiding	voltijd	hbo of wo
	1 ^e graads lerarenopleiding	deeltijd	hbo of wo
	educatieve minor	voltijd	wo
mbo	2 ^e graads lerarenopleiding	voltijd	hbo of wo
	2 ^e graads lerarenopleiding	deeltijd	hbo of wo
	PDG-traject	zij-instroom	hbo

Opleidingen gericht op andere onderwijsprofessionals

po / vo	AD	voltijd en deeltijd	hbo
	Ongegradeerde opleidingen, zoals Cios, ALO, kunstopleidingen	voltijd en deeltijd	mbo en hbo
	Onderwijsassistent	BOL	mbo
	Onderwijsassistent	BBL	mbo

6 Stage of dienstverband

Om heldere afspraken over vergoedingen te maken, is het onderscheid tussen een stage en een dienstverband belangrijk. Dat is onder meer van belang omdat er voor een stagevergoeding en voor vergoeding op basis van een dienstverband verschillende (fiscale) regels gelden.

Stage

De stage is een vorm van werkplekleren die is ingebed in het curriculum van de opleiding. De student past beroepsgerichte kennis, vaardigheden en attitudes geïntegreerd toe in een reële arbeidssituatie. Een stage is gericht op het leren in de werkomgeving: de student ontwikkelt (deel-)competenties die van belang zijn in het latere beroepsleven. Reflectie op het handelen speelt daarom tijdens de stage een belangrijke rol. De student krijgt studiepunten voor een stage. De werkzaamheden die de student uitvoert zijn primair gericht op de ontwikkeling van de student en zijn niet noodzakelijk voor de continuïteit van de organisatie. Er staat geen loonwaarde tegenover. Bij een stage kan sprake zijn van een zogenaamd fictief dienstverband.

Soms krijgt de student naast de stage extra taken die een incidenteel of vrijwillig karakter hebben.⁴ Deze taken zouden ook uitgevoerd kunnen worden door bijvoorbeeld een ouder. Denk aan een schoolkamp of extra handen bij een sportdag. De student kan dit doen omdat hij/zij het leuk vindt en het een extra ervaring is, maar er kan ook een vergoeding tegenover staan. Een vrijwilligersvergoeding of een klein cadeautje is in deze situaties passend.

Een werkgever die de student wil belonen voor (structurele) extra taken beoordeelt of de taken een loonwaarde hebben. Taken met loonwaarde passen in het functieprofiel van een reguliere werknemer. Het is arbeid waarvoor iemand in dienst genomen kan worden. Er is dan geen sprake meer van een stage, de student krijgt een dienstverband.

Dienstverband

Bij taken met loonwaarde ligt een dienstverband voor de hand. Door het dienstverband wordt de student/stagiaire een werknemer. De functie waarin de student wordt benoemd kan waardevol zijn voor de student omdat hij/zij hiermee een inkomen genereert. Er is in dat geval weinig of geen relatie tussen de stage en het werk. Het salaris en de taken komen overeen met de bevoegdheden die bij de functie horen.⁵

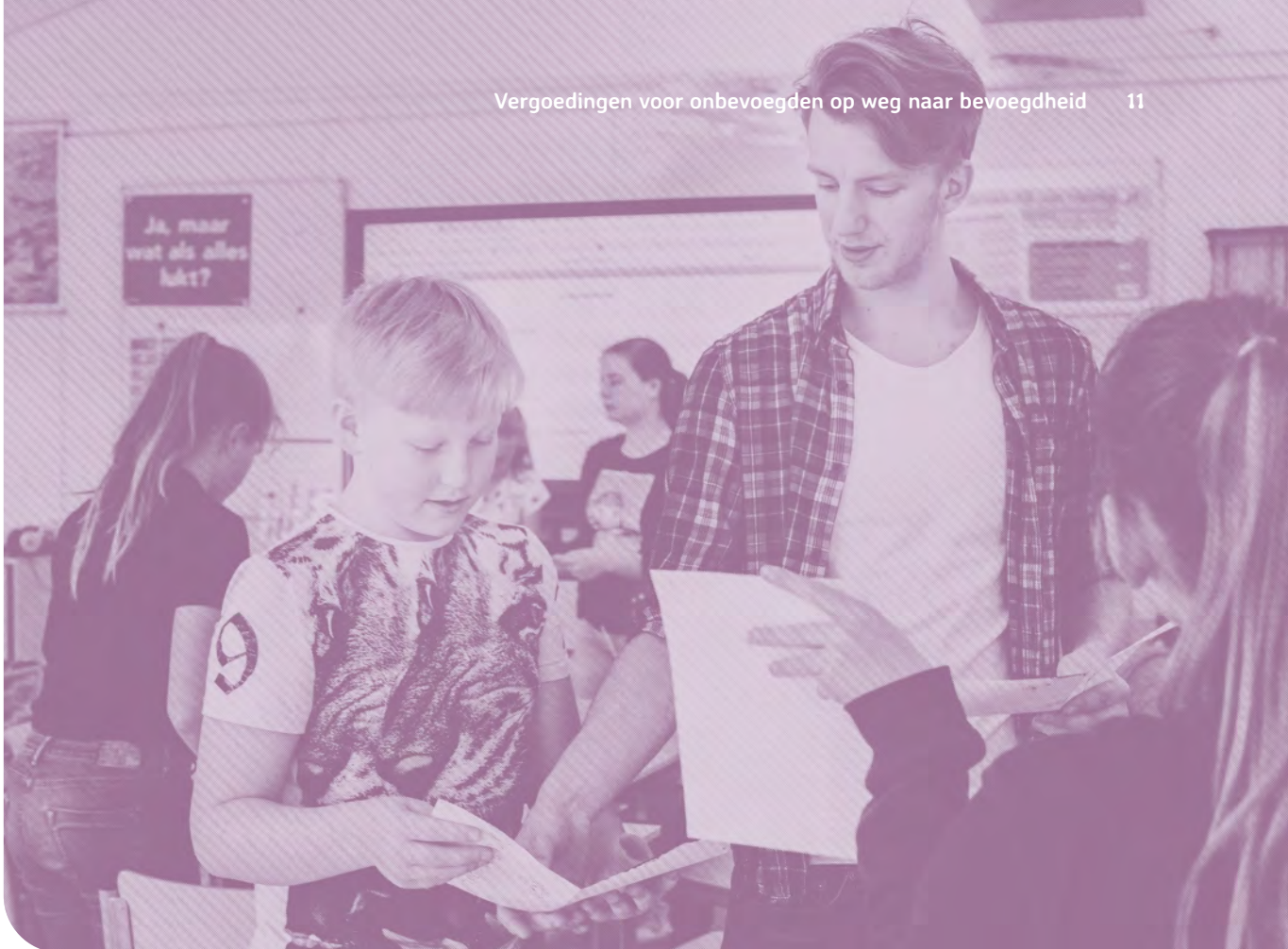
Veel vaker wordt het dienstverband gebruikt om de student, tegen betaling, meer ervaring in het toekomstige werk te laten op doen. Dan gaat dan het om een intensivering van de stage en de opleiding.

In steeds meer gevallen wordt de student ingezet in de formatie om het personeelstekort te verminderen of op te lossen. Er is dan sprake van werk dat noodzakelijk is om de continuïteit van het onderwijs te borgen. In deze gevallen is voorzichtigheid geboden. Het is ongewenst om de student al te benoemen in de toekomstige functie en hem/haar de daarbij behorende verantwoordelijkheden te geven. Ondanks het dienstverband, blijft de student immers nog een onbevoegde leraar die begeleiding en feedback op het handelen nodig heeft.

De opleiding en de begeleiding horen op de eerste plaats te staan bij de overweging of een student ingezet kan worden in de formatie. Hier is een rol weggelegd voor de bovenschoolse opleiders, schoolopleiders en/of werkplekbegeleiders. Zij kunnen adviseren wat passend is voor de student en voor de school.

4 Zie ook voetnoot 1.

5 Bijvoorbeeld een benoeming als onderwijsassistent die volgens het functieprofiel uitgevoerd wordt. De benoeming is niet bedoeld om ervaring op te doen als aankomend leraar.

7 Kaders

7.1 Burgerlijk wetboek en cao

De werkgever is niet (wettelijk) verplicht om studenten een stagevergoeding te geven. Stages zijn een onderdeel van de opleiding tot leraar. Een stagiair is geen werknemer en er is geen arbeidsovereenkomst in de zin van het burgerlijk wetboek. Een stage kan wel een zogenaamd 'fictief dienstverband' zijn. De werkgever moet over de stagevergoeding premie voor de zorgverzekeringswet afdragen.

Bij een dienstverband horen alle rechten en plichten, zowel voor de werkgever als de werknemer. De werkgever compenseert doorgaans scholing (gedeeltelijk) in tijd en geld die nodig is voor de functie die de werknemer uitvoert.⁶ Met de student die tijdens de opleiding een dienstverband krijgt in het PO, die niet in de functie leraar benoemd kan worden, kan op grond van de

cao-po afspraken gemaakt worden over compensatie van de opleidingskosten. De student wordt immers opgeleid voor een toekomstige functie en zal doorstromen naar de functie leraar.⁷ De student in het VO kan wel benoemd worden in de functie leraar, mits het behalen van de bevoegdheid in twee jaar mogelijk is. Maar ook bij benoeming in een andere functie dan leraar kent de cao vo bepalingen over het maken van afspraken over de facilitering in tijd en geld.⁸

Wanneer de student een dienstverband aangeboden wordt kan de student dus aanspraak maken op een compensatie van de opleidingskosten. Zowel in het PO als het VO maken de werkgever en de werknemer, in dit geval een student, onderlinge afspraken. Afstemming in het partnerschap over de compensatie kan grote, oneerlijke verschillen in leer- en arbeidsvoorwaarden voorkomen.

6 Artikel 7:611a BW, cao-po Hoofdstuk 9, cao-vo hoofdstuk 16.

7 Artikel 9.3 lid 1 en lid 2 cao po.

8 Artikel 9.5 en 16.3 t/m16.8 cao vo.

7.2 Onbevoegd en bevoegd

Primair onderwijs

In 2018 publiceerde het ministerie van OCW een brochure over het lerarentekort in het PO.⁹ Pabostudenten mogen niet zelfstandig lesgeven op een basisschool, omdat zij nog niet bevoegd zijn.¹⁰ Wel mogen zij, als onderdeel van hun opleiding, tijdens stages ervaring opdoen. Hierbij is altijd een bevoegde leerkracht betrokken, die eindverantwoordelijk is voor de klas.

LIO's mogen als uitwerking van de leerarbeids-overeenkomst zelfstandig lesgeven, mits zij voldoende begeleiding krijgen. Pabostudenten die niet als LIO zijn benoemd of aangesteld, mogen niet onbegeleid voor de klas staan. Wel mogen zij in overleg met de verantwoordelijke bevoegde leerkracht tijdens de stage onderdelen van het dagprogramma zelfstandig uitvoeren. Ook mogen zij ondersteunende werkzaamheden verrichten, bijvoorbeeld als onderwijsassistent of lerarenondersteuner. Een student die al een HO diploma heeft, mag meer dan een student zonder HO diploma.¹¹ Iemand inzetten die op weg is naar bevoegdheid heeft

volgens de brochure de voorkeur boven het inzetten van iemand die onbevoegd is.

In de bovengenoemde brochure wordt onderscheid gemaakt tussen het kerncurriculum en vakken buiten kerncurriculum.¹² De instructie op het kerncurriculum is voorbehouden aan bevoegde leraren, maar de student mag leerlingen wel begeleiden en helpen met oefenen. Bij de vakken buiten het kerncurriculum mag de student die daartoe bekwaam wordt geacht, wel tijdelijk instructie geven, en daarnaast natuurlijk leerlingen begeleiden en helpen met oefenen. Een dienstverband voor de student maakt dit niet anders.

Voortgezet onderwijs

In het voortgezet onderwijs kan de onbevoegde docent op grond van artikel 9.5 CAO VO 2022/2023 voor ten hoogste twee jaar in een leraarsfunctie worden benoemd en mag zelfstandig lesgeven als zij daarnaast een opleiding tot leraar volgen. Deze arbeidsovereenkomst kan in bijzondere gevallen ten hoogste nog twee keer met een jaar worden verlengd.

9 OCW, *Een lerarentekort op uw school? Wat is er mogelijk en waar moet u op letten*. Den Haag, 2018.

10 Zie artikel 3 en artikel 36 van de Wet op het primair onderwijs.

11 Denk aan studenten van bijvoorbeeld de verkorte deeltijd pabo opleiding.

12 Het kerncurriculum: basisvakken en basisvaardigheden, lessen in burgerschap en sociale competenties.

8 Voorbeelden po en vo

Er zijn partnerschappen SO&P die beleid hebben ontwikkeld voor stagevergoedingen. De bedragen die zij studenten bieden voor een leerwerkplek op een school die deelneemt aan het partnerschap variëren van € 90,- tot € 395,- bruto per maand. Ook zijn er partnerschappen die studenten een (kleine) aanstelling bieden. Het gaat daarbij om inschaling in OOP schaal 4 trede 1 tot en met 4, OOP 5, 8 en 9 of OP schaal LB trede 1.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen:

- stages zonder vergoeding;
- stages met een vergoeding;
- stages zonder zelfstandig lesgevende taken;
- stages met zelfstandig lesgevende taken;
- dienstverbanden die bedoeld zijn om de stage te intensiveren.

Derde- en vierdejaars studenten krijgen veelal meer zelfstandigheid en verantwoordelijkheden en een hogere vergoeding. Soms zijn er afspraken over de maximale omvang van de aanstelling, zodat de student voldoende tijd en energie heeft voor de opleiding en tijdig het diploma kan behalen. Sommige partnerschappen kiezen ervoor om LIO en afstudeerstages gelijk te belonen, terwijl de LIO in andere partnerschappen een hogere vergoeding krijgt om de LIO leerarbeidsovereenkomst te stimuleren.

De partnerschappen hebben een collectieve wens om afspraken te maken die voor alle partners gelden. Zij maken onderscheid tussen verschillende soorten stages (meewerkstage, afstudeerstage, LIO), het opleidingsjaar van de student en het aantal stage- of leerwerkdagen, en stemmen de hoogte van de vergoeding daar op af.

9 Andere sectoren

In andere sectoren is het gebruikelijk om stagiairs een vergoeding te geven. Uitgangspunt voor de vergoeding is dat de student gedurende een aaneengesloten periode een volledige of groot deel van de werkweek stage loopt. Om een beeld te geven van de hoogte van de vergoedingen die in andere sectoren voorkomen, volgt hieronder een overzicht van de gemiddelde vergoeding per opleidingsniveau;¹³

MBO student	4 dagen per week	gemiddeld € 182,- bruto per maand
	5 dagen per week	gemiddeld € 227,- bruto per maand
	landelijke overheid: 40 uur per week, langer dan een maand.	€ 747,- bruto per maand
HBO student	meewerkstage	€ 136,- tot € 227,- bruto per maand
	afstudeerstage	€ 227,- tot € 454,- bruto per maand
	landelijke overheid: 40 uur per week langer dan een maand.*	€ 747,- bruto per maand
WO student	iedere stagevorm	€ 227,- en € 454,- bruto per maand
	landelijke overheid: 40 uur per week langer dan een maand.	€ 747,- bruto per maand

* Bij een snuffelstage of stage korter dan een maand wordt veelal geen vergoeding gegeven, soms wel een symbolische vergoeding als bijvoorbeeld een boekenbon. Bij een stage minder dan 40 uur per week wordt de vergoeding naar rato uitbetaald.

9.1 Vrijwilligersvergoeding

Als bovenstaande bedragen niet haalbaar zijn kan ook gekeken worden naar de hoogte van de vrijwilligersvergoeding om de hoogte van de stagevergoeding te bepalen. De vrijwilligersvergoeding kan niet als stagevergoeding gelden, maar kun je wel als richtlijn gebruiken voor het bepalen van de hoogte van de stagevergoeding en de voorwaarden.

In 2023¹⁴ bedraagt de onbelaste vrijwilligersvergoeding per vrijwilliger maximaal € 190,- per maand en € 1.900,- per jaar. De vrijwilligersvergoeding per uur is voor mensen jonger dan 21 jaar maximaal € 2,75 en voor 21 plussers maximaal € 5,- (€ 40,- voor een dag). Een kostenvergoeding wordt opgeteld bij de vrijwilligersvergoeding. Het totaal mag niet boven de genoemde maximumbedragen uitkomen.

De vrijwilligersvergoeding kan alleen worden gegeven als het werk belangeloos en niet beroepsmatig wordt uitgevoerd, met andere woorden: als er volgens de maatschappelijke opvatting sprake is van 'echt vrijwilligerswerk'. In sommige gevallen, namelijk als het gaat om een incidentele of eenmalige extra taak met een belangeloos en vrijwillig karakter, kan een student een vrijwilligersvergoeding ontvangen.¹⁵ Het is verstandig om dit vooraf met het administratiekantoor of de accountant af te stemmen.

13 Bron: Stagevergoeding | Alles wat je moet weten | Stage.nl, onderdeel van YoungCapital. Geraadpleegd op 19-11-2022 en Stage-informatie voor stagiairs | HR Rijk | O&P Rijk P-Direkt, geraadpleegd op 24-01-2023.

14 De maximale onbelaste vrijwilligersvergoeding wordt jaarlijks geïndexeerd.

15 Denk aan: ondersteunen bij de TSO (tussen schoolse opvang), onderhoud van de schooltuin, helpen bij het opruimen en schoonmaken van een lokaal of speelgoed, boodschappen ophalen.

10 Zicht op ontwikkeling van de student

Veel studenten werken, naast hun opleiding, op een school (of elders¹⁶), soms omdat de school een personeelstekort heeft, soms omdat de student een inkomen nodig heeft. Het kan gaan om structurele of om incidentele werkzaamheden. Taken die geen deel uitmaken van de stage zouden betaald moeten worden. Veelal worden de studenten benoemd in een bestaande functie en ontvangen zij het bijbehorende salaris. Niet altijd vallen de taken van de student één op één samen met die van de betreffende functie.

De school zou zich in alle gevallen moeten afvragen of over het extra werk contact met het opleidingsinstituut nodig is, of de begeleiders een rol hebben en of de beoordeling van het werk invloed heeft op de beoordeling van de stage. Wordt de student beoordeeld volgens de normen die bij de betreffende functie horen of gelden er andere normen? En zo ja, welke dan?

Een student met een dienstverband is een reguliere werknemer, waardoor de begeleiding, die nog zo hard nodig is, onder druk kan komen te staan. De begeleiding is immers gekoppeld aan de stage en de opleiding.

In een partnerschap SO&P hebben schoolopleiders en bovenschoolse opleiders een rol in de begeleiding van de stagiairs. Het is wenselijk om hen te betrekken bij situaties, zoals hierboven beschreven. In een driehoeksgesprek kunnen de student, de stagebegeleider van de opleiding en de begeleider op het werk afstemmingsafspraken maken. Om te leren en zich te ontwikkelen heeft de student feedback op het handelen nodig, zowel als het gaat om een stage als om een dienstverband. Het is belangrijk dat de feedback van de verschillende betrokkenen met elkaar in lijn is.

16 Een baan buiten het onderwijs kan invloed hebben op de stage, de opleiding en met name de studievoortgang. Deze situatie wordt in de gespreksleidraad niet verder uitgewerkt omdat we er vanuit gaan dat opleidingsinstituut en stagebegeleiders dit via de reguliere wegen kunnen aanpakken.

11 Bekostiging

Wanneer partnerschappen SO&P afspraken maken over de stagevergoeding, dan is één van de vragen uit welke budgetten de vergoedingen betaald kunnen worden. Het is formeel toegestaan om de subsidie (tegemoetkoming kosten opleidingsscholen) aan stagevergoedingen te besteden, maar pas nadat is voldaan aan de verplichtingen¹⁷. De subsidieverstrekker geeft aan dat het niet aangewende deel van de subsidie besteed mag worden aan andere activiteiten dan waarvoor de bekostiging wordt verstrekt.

In veel gevallen zal dit geld aan andere doelen worden besteed dan aan stagevergoedingen voor studenten. Als ervoor wordt gekozen om de stagevergoeding te bekostigen uit het studentgebonden deel van de subsidie, kan (een aanzienlijk deel van) dit subsidiedeel¹⁸ niet worden ingezet voor de kwaliteitsverbetering van het Samen Opleiden.

De stagevergoedingen komen in de meeste gevallen ten laste van het schoolbestuur of de gezamenlijke schoolbesturen. Het is mogelijk om de lasten evenredig

te verdelen over alle partners, ongeacht of zij stagiairs hebben. Ieder bestuur draagt dan uit solidariteit bij aan deze kosten, omdat de studenten immers voor alle scholen van het partnerschap worden opgeleid. Dit vraagt uiteraard om een heldere administratie en goede verantwoording aan de partners.

Het is ook mogelijk dat ieder bestuur zelf de vergoedingen bekostigt. Het bestuur kan ervoor kiezen om de vergoedingen ten laste te laten komen van de school waar de student stage loopt of van het collectief van scholen.

Ook is de vraag wie de stagevergoeding aan de student uitbetaalt. Is dat de school of het schoolbestuur waar de stage plaatsvindt? Of betaalt de penvoerder van het partnerschap de vergoedingen aan de studenten? De keuze heeft gevolgen voor de financiële en personele administratie van de betalende organisatie.

De kosten van de vergoeding aan de student die tevens werknemer is/een dienstverband heeft, komen voor rekening van de betreffende werkgever.

17 Zie artikel 7 'besteding subsidie' van de Regeling tegemoetkoming kosten opleidingsscholen 2019. "Als de activiteiten zijn uitgevoerd en aan de verplichtingen is voldaan, kan het niet aangewende deel van de subsidie worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt."

18 Afhankelijk van de hoogte van de stagevergoedingen.

Colofon

Deze gespreksleidraad is tot stand gekomen met hulp en informatie van onderstaande partnerschappen SO&P en de vakorganisatie AOb, waarvoor het Platform Samen Opleiden & Professionaliseren hen hartelijk dankt.

Nieuwe Opleidingsschool Amsterdam (NOA), Petra van Beveren.
Brabantse Opleidingsschool (BOS), Marty van Rijen
Partnerschap Samen Opleiden & Inductie Kennemerland, Heleen Tolsma
AOb, Renske Visser
Sam Tettero, student HvA
VO-raad, Gemma Hufen adviseur arbeids- en werkgeverszaken

Auteur: Irene Koning
Redactie: Elise Schouten
Vormgeving: WAT Ontwerpers
Fotograaf: Ewouter Blokland, Wilbert van Woensel en Larissa Rand
Druk: Drukproef

April 2023

Platform Samen Opleiden & Professionaliseren

Binnen het Platform Samen Opleiden & Professionaliseren bundelen schoolbesturen, scholen en lerarenopleidingen hun krachten om samen een duurzame inrichting van opleiding én professionalisering voor leraren te realiseren. Het Platform zet zich in voor versterking van de samenwerking tussen besturen, scholen en lerarenopleidingen in het primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs rond dit thema.

Meer informatie

PO/VO

platformsamenopleiden@poraad.nl

platformsamenopleiden@vo-raad.nl

030 - 31 00 933

www.platformsamenopleiden.nl

Het Platform Samen Opleiden & Professionaliseren is een initiatief van de PO-Raad, VO-raad, MBO Raad, VH en UNL

